

ע"מ 11174/08

בבית המשפט העליון

בשבתו כבית משפט לערעורים מנהליים

התנועה למען איכות השלטון בישראל

ע"י ב"כ דפנה קירו - כהן ואח'

מרח' יפו 208, ירושלים 94221

טלפון: 02-5000073; פקס: 02-5000076

העותרת

נ ג ד

עיריית תל אביב - יפו ואח'

ע"י ב"כ עוזי סלמן ואח'

השירות המשפטי, עיריית תל אביב - יפו

רח' אבן גבירול 69, תל אביב יפו 64162

טל': 03-5218930; פקס: 03-5216401

המשיבים

היועץ המשפטי לממשלה

באמצעות פרקליטות המדינה, משרד המשפטים ירושלים

טל': 02-6466422; פקס: 02-6467011

עמדת היועץ המשפטי לממשלה

בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד, להודעות קודמות ולהארכות המועד, מתכבד היועץ המשפטי לממשלה להגיש עמדתו בהליך שבנדון, כדלקמן:

1. ענייננו בערעור המופנה נגד פסק דינה של כבי השופטת רובינשטיין, בבית המשפט המחוזי בת"א-יפו, בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים, בעת"מ 1484/05 (להלן: "**בית המשפט קמא**"). ההליך עסק בשאלת אפשרותה של עיריית ת"א-יפו לגבות כספים בגין קיום הפגנות בככר רבין.

מש 1 העתק פסק דינה של כבי השופטת רובינשטיין מצורף ומסומן **מש 1**

2. ההליך עבר גלגולים שונים, וזאת עוד בשלב הדיון בפני בית המשפט קמא. במהלך הדיון בבית המשפט המחוזי הציגה העירייה נוהל חדש, שנתקף על ידי העותרת בעתירה מתוקנת, וזו נדחתה על ידי בית המשפט קמא. וכך מתוך פסק הדין:

" ... תחילת הדיון הייתה בשנת 2005 עת ביקשה העותרת כלשונה "לקיים מפגן כסאות" של מספר שעות בכיכר רבין. העירייה דרשה אז תשלום של 19,000 ₪ ותשלום של 45,000 ₪ להפגנה בה ישתתפו פחות מ-20,000 איש. עבור מפגן בחלקים מן הכיכר נדרשו סכומים שנעו בין 30,000 ₪ לבין 21.250 ₪ ...

בהמלצת בית המשפט גיבשה העירייה נוהל חדש ... שאושר גם על ידי מועצת העירייה ובו נוצרה אבחנה בין אירועים ציבוריים לבין אירועים מסחריים. נאמר שם גם כי באירועים שמשתתפים בהם עד 5000 איש, וכאשר מסתבר שההוצאות נמוכות יותר, רשאים גורמי העירייה שהוסמכו לכך להפחית לאחר מעשה את התשלום.

בעקבות הנוהל החדש הגישה העותרת עתירה מתוקנת. דעת העותרת לא נוחה מן הנוהל החדש מאחר והיא סבורה, כאמור גם בעתירתה הראשונה, שאין לחייב אותה בתשלום כלשהוא עבור השימוש בכיכר או בחלק הימנו. זכות ההפגנה היא זכות יסוד, ומכאן לדעת העותרת יש חובה להעמיד לרשותה מקום ציבורי כמו כיכר רבין ללא תשלום. דרישת תשלום לטענתה עולה כדי פגיעה בחופש הביטוי. לדעת העותרת אין בנהל החדש כדי לענות לסוגיית היסוד, היינו הגבלת הזכות להפגין. יש בכך לטעמה כדי לאפשר את הזכות להפגין רק לבעלי אמצעים כספיים.

העירייה טוענת בתגובתה כי גביית התשלום לגיטימית וראוייה שכן יש לעירייה זכות לגבות החזר הוצאות הנגרמות לה עקב האירוע והיא מפנה בהקשר זה לבג"צ 8676/00 אדם טבע ודין נ' עיריית רעננה פד"י נט(2) 210.

העותרת מגיבה כי ההוצאות אינן מגיעות לסכומים הנתבעים וכי נכון יהיה יותר לדרוש הוצאות רק לאחר מעשה, או לדרוש רק ערכות מראש לכיסוי ההוצאות. עיקרו של דבר העותרת עמדה על תביעתה המקורית לפיה אין לדרוש תשלום כלשהו מאחר והדבר מתחייב מן הרצון לשמור על חופש הביטוי.

לא ראיתי מקום להיענות לבקשת העותרת. זו עמדה על תביעתה המקורית למפגן כיסאות שיש בו שימוש מהותי

בכיכר ואשר כתוצאה ממנו נשללת כל אפשרות לשימוש
בו זמני של הכיכר על ידי מאן שהוא אחר. התיזה של
 העותרת לפיה על העירייה למצוא את הפיצוי הכספי בכך
 שהיא רשאית לדרוש ארנונה גבוהה (כנראה מדיירי הסביבה)
 בשל מיקומה המרכזי של כיכר רבין, כיכר העיר, איננה
 מקובלת עלי, שכן לא ברור לי מדוע על דיירי לכסות
 בתשלומיהם את רצונה של העותרת לקיים הפגנה. זאת ועוד,
 לא נראה לי כי יש מקום לדחייתה על ידי העותרת את הבקשה
 להפחתת ההוצאות בעקבות צמצום השימוש בכיכר.
 יש נכונות אינהרנטית להפחתת סכום התשלום מצד העירייה,
 ונכון היה לו הייתה העותרת עושה שימוש בנכונות זו. עם זאת
ברצוני להדגיש כי אינני סבורה שההוצאות צריכות להפוך
למקור של רווח, ואם ההוצאות של ניקוי הכיכר אחרי
המפגן ויתר ההוצאות הן פחתות יותר מן הסכום הנדרש,
מן הראוי שהעירייה תפחית בעתיד את הסכום הנדרש כדי
שיתאים בפועל לסכום ההוצאות ...

סיכומו של דבר, מאחר ומקובל עלי שכל שימוש מהותי
 בכיכר כרוך בהוצאות שיפלו על העירייה, אין לשלול את
 זכותה של העירייה לגבות הוצאות עבור עצם ההענות
 לבקשה לשימוש בלעדי בכיכר כפי שהיא עולה מעתירת
 העותרת. האיזון בין דרישת ההוצאות מתושבי העיר לבין
 דרישת תשלום סביר מן העותרת נראה סביר בעיני, בייחוד
 אחרי שהעירייה נענתה להמלצת בית המשפט להפחית את
 התשלום מגופים המבקשים לעשות שימוש בכיכר למרות
 ציבוריות, להבדיל ממסחריות. אינני סבורה שיש בפני מקרה
 של צמצום חופש הביטוי, בתנאי שהעירייה תעמוד בכך
 שההוצאות שיידרשו יהיו ההוצאות הממשיות.
 העתירה נדחת (ההדגשות אינן במקור)."

3. נגד קביעות אלו מופנה הערעור שבפנינו, אליו ביקשו להצטרף, כידידי בית המשפט, גם
 מר יואב גולדרינג והאגודה לזכויות האזרח בישראל. בגדרו של הערעור עולות טענות
 שונות, ובין השאר טענות המתייחסות לסמכותה של עיריית תל אביב-יפו לגבות
 תשלומים במסגרת קיום הפגנות בכיכר העיר.

4. בהחלטת בית המשפט הנכבד מיום 19.10.10 זומן היועץ המשפטי לממשלה להתייצב בהליך זה, וזאת על-מנת להציע לרשויות המקומיות הסדר הולם בסוגיה הנדונה. כבר כעת נציין, כי כבר בשלבים מוקדמים מאוד של הדיונים הרבים שנתקיימו בין משרדי הממשלה הרלוונטיים בעניין נושא הערעור, ולאחר בירור מול שורה של רשויות מקומיות שונות נתברר, כי בכל הנוגע לסוגיות העולות בגדרו של הערעור, קיים הבדל מהותי בין עיריית תל אביב-יפו לבין רשויות מקומיות אחרות, בעיקר בשל מרכזיותה של העיר, וכפועל יוצא מכך, בשל היקף האירועים הנערכים בה ככלל, ובכך רבין בפרט. כיוון שרוב רובן של הרשויות המקומיות האחרות אינן מתמודדות דרך כלל עם אירועי חופש ביטוי בהיקף ובתדירות גבוהה, אין הן נדרשות לקבל הכרעה או לגבש הסדר בסוגיות שהועלו בגדרו של הערעור. **מכל מקום, לטעמנו, ההסדר המוצע כעת על ידי עיריית תל אביב-יפו ממילא מייתר את הדיון בטענות שעלו בגדרו של הערעור.**

5. כפי שנמסר בהודעות קודמות, במסגרת הטיפול בערעור, ובמסגרת הדיונים בשאלת התייצבות היועץ המשפטי לממשלה בהליך זה, נערכו התייעצויות שונות במשרד המשפטים, בחלקן נכתו נציגי עיריית תל אביב-יפו. נציין, כי במהלך הגלגולים השונים בהליך זה נאותה עיריית תל אביב-יפו לבצע שינויים שונים בנוהל שעמד בבסיס ההליך, וזאת במטרה להביא לפתרון מוסכם, שיהווה איזון בין כלל האינטרסים הצריכים לעניין.

בין היתר נדונה האפשרות לפעול על פי נוהל, בגדרו ייגבה תשלום בגין הוצאות שייגרמו לעירייה, רק בגין קיום אירועים בהם ישתתפו מעל 5,000 איש.

6. לבסוף, ובהמשך להערות שנשמעו במהלך ההתייעצויות, הועברה על ידי עיריית תל אביב-יפו טיוטה לנוהל מתוקן, אשר בגדרו נקבעו העקרונות הבאים:

"שימוש במרחב הציבורי

תשלום בגין שירותים עודפים

1. שימוש במרחב הציבורי כרוך בהוצאות עודפות בהן נושאת העירייה, אשר העירייה רשאית להטילן על מגיש הבקשה.
2. עם זאת, תגבינה רק הוצאות עודפות בגין שירותים אשר נתבקשו על ידי המשטרה /או מגיש הבקשה.
3. בקשה לשירותים עודפים כאמור בסעיף 2, תיענה בכפוף לזמינותם ולתשלום תמורתם, כמפורט בנספח המצ"ב."

מש/2 העתק החלק הרלוונטי בנוהל שהועבר על ידי עיריית תל אביב-יפו מצורף ומסומן **מש/2**

7. לנוהל האמור מצורף נספח ובו תיאור אותם שירותים עודפים אשר יסופקו על ידי העירייה במידה ונתבקשו על ידי המשטרה ו/או מגיש הבקשה.
8. בהתאם לנוהל המוצע כעת על ידי עיריית תל אביב-יפו, ככל שיבקש אדם לקיים הפגנה במרחב הציבורי, מבלי שתהא כרוכה בדבר קבלת שירותים נוספים מהעירייה, כגון תאורה נוספת לזו הקיימת באותו מיקום, או שירותים אחרים, לא יידרש המבקש לשאת בתשלום בגין מימוש בקשה זו.
9. **הסדר זה שמוצע כעת על ידי העירייה, ואשר לפיו תגבנה הוצאות רק מקום בו מתבקשים שירותים נוספים, בגינם נגרמות הוצאות עודפות, מקובל על היועץ המשפטי לממשלה, ולטעמנו מהווה איזון ראוי בין חופש הביטוי של המבקשים לקיים הפגנות, לבין האפשרות העומדת לעירייה לגבות תשלום בגין הוצאות עודפות הנגרמות לה, במסגרת קיום אותם אירועים.**
10. לנוכח הדברים האמורים, לא נדרשת לטעמנו כעת הכרעה בשאלות העולות בגדרו של הערעור, ובתוך כך בשאלות בעניין הסמכות. אנו סבורים כי בהסדר שמוצע על ידי העירייה יש כדי לייתר את הדיון בהליך זה.
11. להשלמת התמונה נציין, כי עובר להעברת עמדה זו לבית המשפט הנכבד, הועברה לבי"כ העותרים טיוטת הנוהל המוצע, ובהמשך נתקבלו מספר הערות ובקשות הבהרה מצידה ומצד המבקשים להצטרף כידידי בית המשפט.

מש/3,4 העתקי פניות עו"ד קירו-כהן ועו"ד יקיר מצורפים ומסומנים מש/3,4

12. בתשובה לחערות בפניות הצדדים, נשיב כדלקמן.
- ראשית**, וכפי שצינו לעיל, לנוכח עמדתה העדכנית של עיריית תל אביב-יפו, לפיה לא ייגבה תשלום בגין שימוש שאינו כרוך בהוצאות עודפות בגין שירותים שנתבקשו על ידי המשטרה ו/או מגיש הבקשה, אין הכרח לטעמנו להכריע בשאלת הסמכות, שהפכה כעת להיות שאלה תיאורטית.

עוד יובהר, כי אין מחלוקת שעיריית תל אביב-יפו או כל רשות מקומית אחרת, **אינה גורם המוסמך על פי דין ברישוי הפגנות**. פנייה לעירייה, שהינה בעלת המקרקעין הציבוריים, נובעת משכך מהרצון לתאם קיומם של אירועים במרחב הציבורי בעיר; בין אם מן הטעם שלעירייה מגיעות פניות שונות לקיום מספר אירועים באותו מיקום (בפרט כאשר עסקינן במיקום מרכזי, כגון ככר רבין); ובין אם בגין תפקידים שקיימים לעירייה בפינוי אשפה, בסילוק מטרדים או במניעת מכשולים, ואשר מחייבים פעמים רבות הערכות מצידה של

הרשות. בנסיבות אלו נכון יהיה, מטבע הדברים, לבצע תיאום מול העירייה, וזאת גם כאשר ברור שאין לה סמכות לבצע סינון או לסרב לקיום אירועים על יסוד תוכנם.

נעיר, כי בכל הנוגע לסמכותה של רשות מקומית לגבות תשלום שהוא בגדר "מחיר" בגין הוצאותיה ביחס לשירות מסוים, נפנה לפסק הדין בבג"ץ 8676/00 אדם טבע ודין אגודה ישראלית להגנת הסביבה נ' עיריית רעננה, פ"ד נט(2) 210.

13. שנית, נתייחס לשאלה בדבר גביית תשלום בגין אירוע שמספר המשתתפים בו קטן מ- 5,000 איש. לנוכח הסכמת עיריית תל אביב-יפו לגבות תשלום רק בגין הוצאות שאינן כרוכות בשימוש ה"רגיל" במרחב הציבורי, החזר ההוצאות ייגבה החל מהמשתתף הראשון, וזאת מכיוון שמדובר בהוצאה נוספת שנגרמת לעירייה, למשל בגין ריקון הבריכה בככר רבין לטובת קיום הפגנה והקמת במה.

יובהר, כי ככל שלא קיימות דרישות נוספות או מיוחדות לשימוש סביר בשטח הככר, העלות בקיומו של אירוע אמורה להיות אפסית.

14. שלישית, בכל הנוגע לשאלה אם קיים מנגנון של חריגים למתן פטור מתשלום על פי הנוהל. נבהיר, כי משמעות בקשה לפטור מתשלום בגין הוצאות שנגרמות לעירייה בקיומו של אירוע כזה או אחר, הינה בקשה להשתתפות כספית של העירייה במימון שירותים אותם היא מספקת למבקשים. עסקינן בעצם בבקשה לתשלומי תמיכה מטעם העירייה, אשר ספק אם יש לה הצדקה, מה גם שתמיכה כזו, ככל תמיכה בכסף או בשווה כסף, צריכה לעמוד בדרישות הנוהל החל בעניין זה (ר' חוזר מנכ"ל משרד הפנים 4/2006 נוהל תמיכות במוסדות ציבור על ידי הרשויות המקומיות - ניתן להורדה באתר משרד הפנים בכתובת:

<http://www.moin.gov.il/PublicationsAndUsefullInfo/MoinNotice/Pages/default.aspx>,

כאשר לצורך קיום אירוע שכולל אך שימוש סביר במרחב הציבורי, לא נדרש המבקש לשאת בתשלום כלשהו. משמעות בקשה זו הינה, ככלל, כי תושבי תל אביב ישאו, באמצעות תשלומי הארנונה שהם מעבירים לעירייה לצורך מימון השירות המוניציפאלי, בעלות קיום ההפגנה.

עוד יובהר, כי ערעור על החלטת העירייה בעניין זה יוכל להיעשות בדרך של פנייה בעתירה מנהלית לבית המשפט המחוזי.

15. רביעית, מכתבו של עו"ד יקיר התייחס לדרישות העולות מטעם המשטרה, אשר יש להן עלות כספית, ואשר על פי הנטען אסורות על פי פסק הדין בבג"ץ 2557/05 מטה הרוב נ' משטרת ישראל פ"ד סב(1) 200.

עניינו של הליך זה איננו בדרישות המועלות על ידי משטרת ישראל, שהינה גורם המוסמך על פי דין לרישוי הפגנות. נציין, כי הנחת היסוד היא כי המשטרה מקיימת את פסק הדין בנושא מטה הרוב, ואינה מעמידה בפני המבקשים להפגין דרישות שאינן עולות בקנה אחד עם העקרונות שנקבעו בפסק הדין האמור. מכל מקום ברי, כי דרכו של המבקש להפגין פתוחה בפניו לתקוף דרישות שהעלתה המשטרה כתנאי לקיום ההליך. נושא זה איננו רלוונטי לשאלה העומדת במוקד הערעור שבפנינו.

16. לנוכח הדברים האמורים, ואף לאחר בחינת הערות המערערת והמבקשים להצטרף כידידי בית המשפט, אנו סבורים כי הערעור השיג את מטרתו ואין על כן הצדקה להותירו תלוי ועומד.

היום, י"ד סיון תשע"ג

23 מאי 2013

מיכל צוק - שפיר, עו"ד
סגנית בכירה בפרקליטות המדינה

תוכן עניינים נספחים

עמוד ראשון	שם הנספח	נספח
עמוד 1	העתק פסק דינה של כבי השופטת רובינשטיין	מש/1
עמוד 6	העתק החלק הרלוונטי בנוהל שהועבר על ידי עיריית תל אביב-יפו	מש/2
עמוד 11	העתקי פניות עו"ד קירו-כהן ועו"ד יקיר	מש/3,4

מש/1

העתק פסק דינה של כב'

השופטת רובינשטיין

N

בתי המשפט

ע"מ 001484/05

בבית המשפט המחוזי תל-אביב יפו
בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים
בפני כב' השופטת מיכל רובינשטיין

בעניין: התנועה לאיכות השלטון

ע"י ב"כ עו"ד אליעד שרגא ואו זפנה קירו העותר
הנה'

נגד

1. עיריית תל-אביב-יפו
2. ראש עיריית תל-אביב יפו
- מר רון חולדאי
3. מנכ"ל עיריית תל-אביב-יפו
- מר מנחם לייבה
4. מועצת עיריית תל-אביב-יפו

ע"י ב"כ עו"ד אחז בן-ארי ואח' המשיבים

פסק דין

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15

1. עתירה המופנית נגד עיריית תל אביב יפו, ראש העירייה, מנכ"ל, ומועצת העיר ואשר עניינה התנייתו של האישור לקיים הפגנה בכיכר העיר (כיכר רבין) בתשלום של 10,000 ₪.

טענת העותרת, התנועה לאיכות השליטון, היא כי נזכה מעמדה וייחודה של כיכר רבין, ונוכח מהותה ומרכזיותה של הזכות להפגין, יש בהשתתף בתשלום, החורג בהרבה מעלות ההוצאות הישירות שנגרמו בפועל, כדי להוות מגבלה מהותית ובלתי ראויה ליכולתם של אזרחי מלכ"ר או של אנשים פרטיים חסרי אמצעים לממש את זכותם להשמיע את מחאתם באופן אפקטיבי. מכאן אין היא סבורה שיש לעירייה זכות להטיל תשלום עבור עריכת הפגנות למטרות ציבוריות בכיכר רבין.

תחילת הדיון הייתה בשנת 2005 עת ביקשה העותרת כלשונה "לקיים מפגן כסאות" של מספר שעות בכיכר רבין. העירייה דרשה אז תשלום של 19,000 ₪ ותשלום של 45,000 ₪ להפגנה בה ישתתפו פחות מ-20,000 איש. עבור מפגן

בתי המשפט

עתמ05/001484

בבית המשפט המחוזי תל - אביב יפו
בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים
 בפני כב' השופטת מיכל רובינשטיין

- 1 בחלקים מן הכיכר נדרשו סכומים שנעו בין 30,000 ₪ לבין 21,250 ₪ (החלטת
 2 ועדת הכספים של העירייה 11/99 והחלטה של ועדת התעריפים מיום 6.12.2000).
- 3
- 4 בהמלצת בית המשפט גיבשה העירייה נוהל חדש (ועדת התעריפים 1/2007 מיום
 5 11.4.07) שאושר גם על ידי מועצת העירייה ובו נוצרה אבחנה בין אירועים
 6 ציבוריים לבין אירועים מסחריים. נאמר שם גם כי באירועים שמשותפים בהם עד
 7 5000 איש, וכאשר מסתבר שההוצאות נמוכות יותר, רשאים גורמי העירייה
 8 שהוסמכו לכך להפחית לאחר מעשה את התשלום.
- 9
- 10 בעקבות הנוהל החדש הגישה העותרת עתירה מתוקנת.
- 11
- 12 2. דעת העותרת לא נחה מן הנוהל החדש מאחר והיא סבורה, כאמור גם בעתירתה
 13 הראשונה, שאין לחייב אותה בתשלום כלשהוא עבור השימוש בכיכר או בחלק
 14 הימני. זכות ההפגנה היא זכות יסוד, ומכאן לדעת העותרת יש חובה להעמיד
 15 לרשותה מקום ציבורי כמו כיכר רבין ללא תשלום. דרישת תשלום לטענתה עולה
 16 כדי פגיעה בחופש הביטוי. לדעת העותרת אין בנוהל החדש כדי לענות לסוגיית
 17 היסוד, היינו, הגבלת הזכות להפגין. יש בכך לטעמה לאפשר את הזכות להפגין רק
 18 לבעלי אמצעים כספיים.
- 19
- 20 3. העירייה טוענת ותובנת כי גביית התשלום לגיטימית וראוייה שכן יש לעירייה
 21 זכות לגבות החזר הוצאות הנגרמות לה עקב האירוע והיא מפנה בהקשר זה לבג"צ
 22 8676100 אדם טבע ודין נ. עיריית רעננה פד"י נ"ט (2) 210.
- 23
- 24 4. העותרת מגיבה כי ההוצאות אינן מגיעות לסכומים הנתבעים וכי נכון יהיה יותר
 25 לדרוש הוצאות רק לאחר מעשה, או לדרוש רק ערבות מראש לכיסוי ההוצאות.
 26 עיקרו של דבר העותרת עמדה על תביעתה המקורית לפיה אין לדרוש תשלום
 27 כלשהוא מאחר והדבר מתחייב מן הרצון לשמור על חופש הביטוי.
 28

בתי המשפט

עתמ05/001484

בבית המשפט המחוזי תל - אביב יפו
 בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים
 בפני כב' השופטת מיכל רובינשטיין

5. לא ראיתי מקום להיענות לבקשת העותרת. זו עמדה על תביעתה המקורית למפגן
 כסאות שיש בו שימוש מהותי בכיכר ואשר כתוצאה ממנו נשללת כל אפשרות
 לשימוש בו זמני של הכיכר על ידי מאן דהוא אחר. חתימה של העותרת לפיה על
 העירייה למצוא את הציוד הכספי בכך שהיא רשאית לדרוש ארנונה גבוהה
 (כנראה מדיירי הסביבה) בשל מיקומה המרכזי של כיכר רבין, כיכר העיר, איננה
 מקובלת עלי, שכן לא ברור לי מדוע על דיירי הסביבה לכסות בתשלומיהם את
 רצונה של העותרת לקיים הפגנה. זאת ועוד, לא נראה לי כי יש מקום לדחייתה על
 ידי העותרת את הבקשה להפחתת ההוצאות בעקבות צמצום השימוש בכיכר.

6. יש נכונות אינהרנטית להפחתת סכום התשלום מצד העירייה, ונכון היה לו היתה
 העותרת עושה שימוש בנכונות זו. עם זאת ברצוני להדגיש כי אינני סבורה
 שההוצאות צריכות להפוך למקור של רווח, ואם ההוצאות של ניקוי הכיכר אחרי
 המפגן ויתר ההוצאות הן פחותות יותר מן הסכום הנדרש, מן הראוי שהעירייה
 תפחית בעתיד את הסכום הנדרש כדי שיתאים. בפועל לסכום ההוצאות. בענייני
 מציינת העירייה כי ההוצאות הכרוכות בקיום המפגן יסתכמו בסביבות 650 ₪,
 ואם אכן כך הדבר לא צריך היה מראש לדרוש 10,000 ₪.

7. סיכומי של דבר, מאחר ומקובל עלי שכל שימוש מהותי בכיכר כרוך בהוצאות
 שיפלו על העירייה, אין לשלול את זכותה של העירייה לגבות הוצאות עבור עצם
 ההענות לבקשה לשימוש בלעדי בכיכר כפי שהיא עולה מעתירת העותרת. האיזון
 בין דרישת ההוצאות מתושבי העיר לבין דרישת תשלום סביר מן העותרת נראה
 סביר בעיני, בייחוד אחרי שהעירייה נענתה להמלצת בית המשפט להפחית את
 התשלום מגופים המבקשים לעשות שימוש בכיכר למטבת ציבוריות, להבדיל
 ממסחריות. אינני סבורה שיש בפני מקרה של צמצום חופש הבטוי, בתנאי
 שהעירייה תעמוד בכך שההוצאות שיידרשו יהיו ההוצאות הממשיות.

העתירה נדחת.

בתי המשפט

ע"מ 001484/05

בבית המשפט המחוזי תל - אביב יפו
בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים
בפני כב' השופטת מיכל רובינשטיין

הוצאות בסך של 10,000 ₪ + מע"מ ישולמו על ידי העותרת למשיבה.

1

2

ניתן היום כ"ז בחשוון, ה'תש"ס"ט (25 בנובמבר 2008) בהעדר הצדדים

3

מיכל רובינשטיין, שופטת

4

מש/2

העתק החלק הרלוונטי בנוהל
שהועבר על ידי עיריית תל אביב-

יפו

שימוש במרחב הציבורי

תשלום בגין שירותים עודפים

1. שימוש במרחב הציבורי כרוך בהוצאות עודפות בהן נושאת העירייה, אשר העירייה רשאית להטילן על מגיש הבקשה.
2. עם זאת, תגבנה ב הוצאות עודפות בגין שירותים עודפים אשר נתבקשו על ידי המשטרה ו/או מגיש הבקשה.
3. בקשה לשירותים עודפים כאמור בסעיף 2, תיענה בכפוף לזמינותם ולתשלום תמורתם, כמפורט בנספח המצ"ב.

שירותים עודפים

המחיר בש"ח	השירות
	מהנדס בטיחות
1	מספר עובדים
3	שעות עבודה
170	מחיר לשעה
510	סה"כ מהנדס בטיחות
	מאור
	חשמלאי
1	מספר עובדים
8	שעות עבודה
60	מחיר לשעה
480	סה"כ חשמלאי
	מנוף+רכב
8	שעות עבודה
175	מחיר לשעה
1,400	סה"כ מנוף+רכב
256	חשמל
1,658	סה"כ מאור
	מאור סביבתי
	חשמלאי
3	מספר עובדים
8	שעות עבודה
60	מחיר שעת עבודה
1,440	סה"כ חשמלאי
	מנוף+רכב
175	מחיר לשעה
8	שעות עבודה
1,400	סה"כ מנוף+רכב
48	חשמל
2,888	סה"כ מאור סביבתי

תאורה דקורטיבית	
	חשמל
250	ק"ט
0.5	מחיר לשעה
4	משך אירוע
500	סה"כ חשמל
	פחת מקורות
1000	כמות פחת
2	חוזיר למטרה
2,000	סה"כ פחת
2,500	סה"כ תאורה דקורטיבית
פינוי רכבים חונים	
	עלות פינוי לרכב
170	
דגלים	
	לכל 25 דגלים
900	
מחסומים	
	לכל 100 מחסומים או חלק מהם
2,500	

בניכר רבין בלבד

הנהלת הבית	
	ניקיון
1	מספר עובדים
8	שעות עבודה
50	מחיר לשעה
400	סה"כ ניקיון
	מעלית
1	מספר עובדים
8	שעות עבודה
50	מחיר לשעה
400	סה"כ מעלית
	איש ביטחון במקד
1	מספר עובדים
8	שעות עבודה
50	מחיר לשעה
400	סה"כ ביטחון במקד
1,200	סה"כ הנהלת הבית
שפ"ע	
	הגנה על בריכה ביולוגית
6,500	

מילוי וריקון הבריכה	
1,500	צוות הכנה
1,000	רכישת כלוב
	רכישת מים
2000	מקו"ב
11.25	מחיר לצרכן העירוני כולל מע"מ
22,500	סה"כ רכישת מים
25,000	סה"כ מילוי וריקון הבריכה